

Nr 5

*Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner
angående uppsägningstiden för medel å skogskonto.
(2:a avd.)*

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 21 av herr *Ebbe Ohlsson m.fl.* och II: 23 av herr *Hedin m.fl.* har hemställts, att riksdagen måtte för sin del antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto.

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall erhålla följande ändrade lydelse.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Dock må den skattskyldige återfå insatt belopp under december månad efter endast två månaders uppsägning. Uppsägningen må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nu föreskriven uppsägningstid iakttages.

Efter det — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 23,

Enligt 1 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, äger fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse, som haft intäkt av skogsbruk, rätt att för det beskattningsår varunder sådan intäkt uppburits insätta viss del av intäkten på särskilt konto i bank, s.k. skogskonto. För sålunda insatta medel erhåller den skattskyldige uppskov vid taxering till kommunal och statlig inkomstskatt. Skogskonto kan uppläggas hos riksbanken, affärsbank, sparbank eller centralkassa för jordbrukskredit. Lagstiftningen om skogskonto är således tillämplig endast på skattskyldig, som är underkastad progressiv beskattning. Detta sammanhänger med att bestämmelserna i första hand avser att mildra verkningarna av beskattningens progressivitet och att desamma således ur denna synpunkt kan betraktas som ett komplement till 1951 års regler om särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst.

Rätten att erhålla uppskov för gjorda insättningar är underkastad viss maximering. Bestämmelser härom meddelas i 2 §. Sålunda gäller att beträffande viss förvärvskälla får uppskovet för ett och samma beskattningsår avse högst ett belopp, motsvarande summan av

a) sextio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för skog, som avyttras genom upplåtelse av avverkningsrätt,

b) fyrtio procent av den å beskattningsåret belöpande köpeskillingen för avyttrade skogsprodukter, samt

c) fyrtio procent av saluvärdet av skogsprodukter, som under beskattningsåret uttagits för förädling i egen rörelse.

Beträffande ståndsskogslivid gäller dock att uppskov för sådan intäkt får erhållas i dess helhet.

Insättning avseende viss förvärvskälla må enligt 3 § för ett och samma beskattningsår inte understiga 2 000 kronor.

I 6 § stadgas en uppsägningstid av fyra månader för insatt belopp; deluttag må ej understiga 1 000 kronor. Vid särskilda förhållanden äger Konungen medgiva uttag av inestående medel utan iakttagande av denna uppsägningstid. Längre tid än tio år må medel inte inestå å skogskonto.

Förordningen innehåller därjämte bl. a., att ränta å insatta medel utgår efter den räntefot som vederbörande bank bestämmer och att medel som uttages från skogskonto skall redovisas såsom inkomst i självdeklarationen för det beskattningsår, varunder uttaget skett. Överlåter den skattskyldige fastighet, som utgör den väsentliga delen av förvärvskälla, för vilken insättning å skogskonto verkställt, skall inestående medel upptagas såsom bruttointäkt av skogsbruk för det beskattningsår, under vilket överlåtelsern ägt rum. Motsvarande bestämmelser gäller bl. a. vid skifte av dödsbo, som har medel inestående å skogskonto, samt i visst fall vid bodelning.

Motioner om förkortning av uppsägningstiden för skogskontomedel har åren 1962 och 1963 varit föremål för riksdagens prövning men har i enlighet med hemställan av bevillningsutskottet (se bet. nr 15/1962 och 5/1963) avvisats av nämnda års riksdagar.

Till stöd för sitt avslagsyrkande anförde 1963 års bevillningsutskott följande.

Såsom 1962 års bevillningsutskott framhöll i anledning av liknande motionsyrkanden har bestämmelserna om viss uppsägningstid införts för att förhindra missbruk av möjligheten till beskattningsuppskov. Vid remissbehandlingen av den promemoria, som låg till grund för gällande bestämmelser i denna fråga, framfördes också den tanken att kontomedlen borde bindas i åtta månader, men departementschefen ansåg sig i propositionen (nr 14 till 1954 års riksdag) inte böra föreslå längre uppsägningstid än fyra månader för att inte den normala användningen av skogskontomedel skulle försvåras. Riksdagen antog förslaget i denna del utan erinran. I sammanhanget må framhållas den dispensmöjlighet, som beträffande gällande uppsägningstid tillagts Kungl. Maj:t.

Av innehållet i *de förevarande motionerna* må här återges följande.

Bestämmelsen om uppsägningstid enligt 6 § är förenad med vissa praktiska olägenheter. Belopp som skall disponeras under kalenderåret måste sägas upp redan under augusti månad. Emellertid är det ofta omöjligt för en lantbrukare att så tidigt på året kunna överblicka utfallet av årets skörd och därmed också behovet av att under året utnyttja på skogskonto inneslående medel. De möjligheter som förordningen om skogskonto erbjuder skulle väsentligt förbättras om uppsägningstiden förkortades till exempelvis två månader. I oktober är som regel utfallet av årets skörd möjligt att överblicka, och behovet av medel kan fastställas med ganska stor säkerhet. Motionärerna är väl medvetna om att viss uppsägningstid ansetts böra föreskrivas för att förhindra missbruk av möjligheten till beskattningsuppskov. Olägenheterna med nuvarande bestämmelser kan emellertid upphävas utan att man ökar möjligheterna till missbruk om man som undantag från fyramånadersuppsägningen ger möjlighet att taga ut medel från skogskonto under december månad efter minst två månaders uppsägning.

Utskottet

Förevarande motionsyrkande avser förkortning av uppsägningstiden beträffande medel, som inneslår på skogskonto. Enligt 6 § 1 st. förordningen om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, är uppsägningstiden fyra månader, dock med dispensrätt för Kungl. Maj:t. Motionärerna accepterar i princip gällande tidrymd men med det undantaget att vederbörande skattskyldig skall ha möjlighet att under december månad återfå insatt belopp efter endast två månaders uppsägning. För att kontomedel skall kunna disponeras under ett kalenderår måste — framhåller motionärerna — uppsägning enligt gällande bestämmelser ske senast under augusti månad, men vid denna tidpunkt kan en lantbrukare inte överblicka utfallet av årets skörd och därmed behovet av att utnyttja inneslående medel. Så är däremot enligt motionärernas mening fallet i oktober.

Motionsyrkanden om en generell uppsägningstid å två månader har de två sist förflutna åren varit föremål för riksdagens prövning men avvisats. 1963 års bevillningsutskott anförde därvid i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 5 bl. a. att bestämmelsen om viss uppsägningstid införts för att förhindra missbruk av möjligheterna till beskattningsuppskov. Vid remissbehandlingen av den promemoria som låg till grund för gällande bestämmelser i frågan hade också framförts den tanken att kontomedlen borde bindas i åtta månader, men departementschefen ansåg sig i propositionen (nr 14/1954) inte böra föreslå längre uppsägningstid än fyra månader för att inte den normala användningen av skogskontomedel skulle försvåras, vilket uttalande inte föranledde någon erinran från riksdagens sida.

Som nämnts avsåg 1962 och 1963 års yrkanden en generell regel om två månaders uppsägningstid medan förevarande yrkande innefattar en undantagsbestämmelse.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att uppsägningstiden för medel, som inestår på skogskonto, i princip bör vara fyra månader. Att denna regel inte bör tillämpas undantagslöst har riksdagen redan godtagit genom ett tillägg år 1957 till 6 § 1 st. i förordningen, enligt vilket Kungl. Maj:t, om särskilda förhållanden föreligger, kan medge att å skogskonto inestående medel må uttagas utan att eljest föreskriven uppsägningstid iakttages. Denna dispensrätt har även kommit till användning, senast i september 1960 då Kungl. Maj:t medgav befrielse intill utgången av år 1960 från uppsägningstiden med anledning av under samma år inträffade skördeskador. Denna undantagsbestämmelse har enligt utskottets mening givits en alltför restriktiv utformning. Enligt huvudregeln måste uppsägning för ett kalenderår ske senast i augusti. Detta kan, som motionärerna påvisat, vålla praktiska svårigheter för lantbrukare med skogskonto i sådana fall där Kungl. Maj:ts dispensrätt inte kan komma till användning. Utskottet finner det därför angeläget med ytterligare ett undantag från fyramånadersuppsägningen, nämligen på så sätt att kontomedel skall under december månad kunna återfås efter endast två månaders uppsägning. Härigenom skulle man, såsom motionärerna påpekat, kunna upphäva olägenheterna med gällande bestämmelser utan att riskerna för missbruk av skogskontot därigenom skulle öka. Med hänsyn härtill får utskottet tillstyrka motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 21 av herr Ebbe Ohlsson m. fl. och II: 23 av herr Hedin m. fl. måtte antaga följande

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 6 § förordningen den 27 mars 1954 (nr 142) om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto

Härigenom förordnas, att 6 § förordningen den 27 mars 1954 om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, skall erhålla följande ändrade lydelse.

6 §.

Skattskyldig, som vill disponera å skogskonto innestående medel, äger att fyra månader efter uppsägning återfå det insatta beloppet. Dock må den skattskyldige återfå insatt belopp under december månad efter endast två månaders uppsägning. Uppsägningen må avse beloppet i dess helhet eller del av detsamma, dock att deluttag ej må understiga 1 000 kronor. Om särskilda förhållanden det föranleda, äger Konungen medgiva, att å skogskonto innestående medel må uttagas utan att nu föreskriven uppsägningstid iakttages.

Efter det — — — kvarstående medel.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Stockholm den 18 februari 1964

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Yngve Nilsson, Oscar Carlsson*, Elofsson, Wårnberg, Billman, Enarsson, Erik Filip Petersson och Hellebladh*; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Kårrlander*, Vigelsbo*, Engkvist, Andersson i Essvik, fru Holmqvist, herrar Enskog, Björkman* och Broberg.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation

av herrar *John Ericsson, Einar Eriksson, Oscar Carlsson, Wärnberg, Hellebladh, Brandt, Kärrlander, Engkvist, Andersson* i Essvik och fru *Holmqvist*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

Förevarande motionsyrkande ——— (= utskottet s. 3 rad 12 nedifrån — s. 4 rad 11 uppifrån) ——— riksdagens sida.

Som nämnts avsåg 1962 och 1963 års yrkanden en generell regel om två månaders uppsägningstid medan förevarande yrkande innefattar en undantagsbestämmelse. I samtliga motioner har behovet av en uppsägningstid i oktober motiverats med att skördeutfallet och kapitalbehovet under kalenderåret inte kan bedömas i augusti.

Några nya skäl har inte åberopats i årets motioner. Såsom framgår av förarbetena till lagstiftningen har uppsägningstid stadgats för att förhindra missbruk av möjligheten till beskattningsuppskov, därvid man efter ingående överväganden stannade för fyra månader. Härutöver vill utskottet framhålla följande. Den här ovan berörda dispensrätten för Kungl. Maj:t med avseende å uppsägningstiden tillkom år 1957 med anledning av under samma år inträffade skördeskador. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 54 hade bevillningsutskottet tillstyrkt undantaget från regeln om fyra månaders uppsägningstid men understrukit angelägenheten av att denna dispensrätt begagnades endast då detta påkallades av särskilda förhållanden såsom de då föreliggande. Med hänsyn härtill anser utskottet sig inte böra frånträda sina tidigare ställningstaganden i frågan och får med det anförda avstyrka motionerna I: 21 och II: 23.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att de likalydande motionerna I: 21 av herr *Ebbe Ohlsson* m. fl. och II: 23 av herr *Hedin* m. fl. angående uppsägningstiden för medel å skogskonto icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.